

Tábor 26.9.2011
čj. SRS 055853/2011

Oblastní odbor SRS
Purkyňova 2533
390 02, Tábor

Zpráva č. 18 oblastního odboru TÁBOR o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 29.8.–25.9.2011

1. Počasí

V první polovině sledovaného období bylo proměnlivé počasí s dešťovými přeháňkami. Druhá polovina sledovaného období přinesla velmi krásné slunečné počasí s denními teplotami až 25 °C a nočními teplotami v rozmezí 5 °C až 12 °C doprovázené častými mlhami.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Probíhá sklizeň kukuřice na senáž a brambor. Hlízy brambor (sadbové i konzumní) jsou přerostlé a je předpoklad vyššího výskytu bakteriálních chorob. Místně slabý výskyt **plísně bramborové (*Phytophthora infestans*)** se projevuje na sklizených hlízách v okrese Jihlava (Sasov). Sklízí se také jablka a švestky na Lhenicku, Rábínsku a Netolicku v okrese Prachatice a v Měšicích u Tábora.

Probíhá příprava půdy setí ozimých obilovin. Probíhá ošetření řepky ozimé.

OBILNINY

PŠENICE OZIMÁ (RF 99 BBCH)

Ve sklizeném zrna pšenice byly laboratorně potvrzeny výskyty **snětivosti pšenice rodu *Tilletia*. Zakrslá snětivost pšenice (*Tilletia controversa*)** byla potvrzena ve vzorcích z okresů: Prachatice, Jindřichův Hradec, Tábor, Pelhřimov, Strakonice a Jihlava.

Mazlavá snětivost pšenice (*Tilletia tritici*) byla potvrzena v okresech: Pelhřimov, Tábor, Jihlava.

KUKUŘICE (RF 73-87 BBCH)

Porosty se nacházejí v růstových fázích od mléčné po fyziologickou zralost. Začala sklizeň senážní kukuřice.

První výskyt **sněti kukuřičné (*Ustilago maydis*)** je hlášen z okresu Třebíč (Udeřice, 15.9.).

Pokračuje nálet imág **bázlivce kukuřičného (*Diabrotica virgifera*)** do feromonových lapáků. V nárazníkové zóně byl laboratorně potvrzen výskyt téměř ve všech okresech: České Budějovice, Český Krumlov, Pelhřimov, Písek, Tábor, Strakonice.

Výskyty v nárazníkové zóně byly zjištěny v okresech: Pelhřimov (Buřenice, 31.8., 8ks), Český Krumlov (Chlumec, 8.9., 5ks a 15.9., 4ks a 19.9., 1ks, Velešín, 15. 9., 1ks a 23.9., 2ks), České Budějovice (Chotýčany, 15.9., 3ks a 19.9., 1ks, Štěpánovice u Českých Budějovic, 15.9., 1ks, Týn nad Vltavou 19.9., 1ks), Tábor (Opařany, 23.9., 2 ks a Dobronice u Chýnova, 23.9., 3ks).

V oblasti kontinuálního šíření také pokračuje nálet: v okrese Jindřichův Hradec (Rodvínov, 20.9., 1ks/den), v okrese Třebíč (Rapotice, 19.9., v průměru 2 ks/den), v okrese Jihlava (Stará Říše, 13.9., 2ks/den).

Kontroly a záznamy výskytu dospělců na lemových deskách se provádí jednou týdně v období od 20.6. do poloviny října.

Sledování výskytu tohoto nepůvodního škůdce a případná opatření proti němu jsou rozdílná dle zařazení okresů do předem vymezených zón. První zóna tzv. oblast kontinuálního šíření zahrnuje celou Moravu a několik sousedících okresů. Ochrana proti bázlivci kukuřičnému spočívá v uplatňování zásad integrované ochrany rostlin. Základem je omezení monokulturního pěstování kukuřice společně s využíváním preventivních agrochemických metod ochrany a chemických přípravků.

Do zóny kontinuálního šíření jsou v naší oblasti zařazeny okresy Třebíč, Jihlava a Jindřichův Hradec.

Do druhé zóny tzv. nárazníkové jsou zařazeny z naší oblasti okresy Tábor, České Budějovice, Český Krumlov, Písek, Prachatice, Strakonice, Pelhřimov. Zde jsou pěstitelé kukuřice povinni na pozemcích, kde byla pěstována tato plodina i v minulém roce, po vyhlášení signalizace Státní rostlinolékařskou správou provést chemické ošetření proti dospělcům bázlivce kukuřičného. Tato povinnost platí pro všechny pozemky v okruhu 40 km od pozorovacího bodu, kde byl tento škůdce zjištěn. Ošetření se provádí do dvou až tří týdnů po prvním zjištění a musí být minimálně jednou zopakováno. Podrobnější informace lze získat na webových stránkách Státní rostlinolékařské správy. Případně je možno kontaktovat rostlinolékařské inspektory místně příslušného pracoviště SRS.

Poškození rostlin housenkami **záviječe kukuřičného (*Ostrinia nubilalis*)** bylo pozorováno v okrese Jindřichův Hradec (Pleše, 17.9.) a v okrese Tábor (Dobronice u Chýnova, 19.9.).

Účinnost chemické i biologické ochrany je závislá na přesné signalizaci výskytu dospělců v porostu kukuřice. Výsledky monitoringu letové aktivity pomocí světelných lapáků jsou aktualizovány na webových stránkách SRS. Počátek i průběh letu lze monitorovat také pomocí sum efektivních teplot. Optimální termín chemického ošetření nastává v době, kdy se z prvních nakladených vajíček začínají líhnout housenky, tj. když ve vajíčkách prosvítá tvar housenky s tmavou hlavou.

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (RF 12-19 BBCH)

Brzy seté porosty řepky měly dobré vláhové i klimatické podmínky pro vzcházení a růst, proto jsou na mnoha lokalitách značně urostlé a bude nutno provést ošetření proti přerůstání. Porosty, které byly zasety těsně po uplynutí agrotechnického termínu (25.8.) jsou momentálně v optimální růstové fázi.

V okrese Pelhřimov, došlo dne 5.9. vlivem lokálně velmi intenzivních srážek (50 mm) ke zničení čerstvě osetých ploch řepky ozimé (Bolechoy, Želiv).

První slabý výskyt **plísně zelné (*Hyaloperonospora brassicae*)** byl pozorován v okrese Třebíč (Krhov u Hrotovic, 15.9.) a v okrese Tábor (Březnice u Bechyně, 23.9.).

Preventivní ochrana spočívá v likvidaci posklizňových zbytků. Většina odrůd vykazuje dobrou odolnost vůči chorobě. Za příznivých podmínek porosty infekci překonají. Proti plísní zelné

byla zaznamenána vedlejší účinnost podzimního ošetření proti fómové hnilobě, pokud se použijí přípravky účinné na oomycety.

Byly pozorovány první výskyty slimáčků na řepce. **Slimáček síťkovaný (*Deroceras reticulatum*)** byl zjištěn v okresech: Tábor (Oblajovice, 6.9. a Březnice u Bechyně, 6.9.), Jindřichův Hradec (Řípec, 6.9.) a Jihlava (Velký Beranov, 13.9.). **Slimáček polní (*Deroceras agreste*)** byl zjištěn v okresech: Tábor (Oblajovice, 6.9.), a Jihlava (Velký Beranov, 15.9.). V okrese Jihlava byl zaznamenán výskyt **plzáka španělského (*Arion lusitanicus*)** na pozorovacím bodě v katastru Velký Beranov, 15.9.

První výskyt **dřepčíka olejového (*Psylliodes chrysocephalus*)** v Mörickeho miskách byl pozorován v okrese Tábor (Oblajovice, 13.9. a Březnice u Bechyně, 23.9.) a v okrese Jindřichův Hradec (Řípec, 9.9.).

První výskyt **pilatky řepkové (*Athalia rosae*)** v okrese Tábor (Březnice u Bechyně, 23.9.) a v okrese Třebíč (Krhov u Hrotovic, 15.9.).

Housenice poškozuji žírem listy a lodyhy, při silném výskytu může dojít až k holožiru.

Preventivním opatřením je likvidace brukvovitých plevelů a posklizňových zbytků. Kritické číslo je jedna a více housenic průměrně na rostlinu. Chemické ošetření je obvykle dostatečné v ohniscích výskytu od vzejití do konce října.

Slabý výskyt **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** byl pozorován v okrese Pelhřimov (Lipice, 15.9. a Buřnice, 15.9.).

Pozorování hrabošů se provádí v porostech o výměře větší než 5 ha na počátku a na konci vegetace. Zjišťují se počty užívaných nor (nory s čerstvými výhrabky nebo pobytovými stopami) v přepočtu na 1 ha a to na základě 4 průchodů o šířce 2,5 m a délce 100 m, resp. cca 140 kroků (celkem 4 x 250 m² = 1000 m²) a vynásobením 10x.

Ošetření na jaře se provede při dosažení nebo překročení prahu škodlivosti, tj. pokud se zjistí více než 50 užívaných východů z nor na 1 ha.

SLUNEČNICE ROČNÍ (RF 89)

Sledovaný porost slunečnice se nachází ve fázi plné zralosti (semena i ve vnitřní třetině terče černá, zadní strana úboru hnědá, mramorovaná, krycí listeny hnědé, vlhkost semen asi 15%).

Slabý výskyt **hlízenky obecné (*Sclerotinia sclerotiorum*)** byl zjištěn na pozorovacím bodě v okrese Třebíč (Krhov u Hrotovic, 15.9.).

Slabý výskyt **šedé plísňovitosti slunečnice (*Botryotinia fuckeliana*)** rovněž v okrese Třebíč (Krhov u Hrotovic, 15.9.).

Slabý výskyt **mšice slívové (*Brachycaudus helichrysi*)** rovněž v okrese Třebíč (Krhov u Hrotovic, 31.8.).

OKOPANINY

BRAMBORY (RF 87-99)

Brambory se nacházejí v růstových fázích od zažloutlých stonků do fáze odloučených hlíz od stonku, postupně probíhá sklizeň.

Zaznamenány slabé výskyty **plísně bramborové (*Phytophthora infestans*)** na hlízách v okrese Prachatice (Vitějovice, 21.9.), v okrese Pelhřimov (Bácovice, 6.9.) a v okrese Jihlava (Sasov, 2.9.)

Výskyty **černání stonku (*Erwina carotovora*)** byly zaznamenány v okrese Pelhřimov (Bácovice, 6.9.)

Kořenomorka bramborová (*Thanatephorus cucumeris*) byla pozorována v okrese Pelhřimov (Bácovice, 6.9.).

V okrese Pelhřimov (Bácovice, 6.9.) byly pozorovány slabé výskyty **aktinomycetové obecné strupovitosti brambor (*Streptomyces scabies*)**.

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

JABLOŇ (RF 85-89 BBA)

Jabloně jsou v růstové fázi od pokročilého zrání, nárůst intenzity odrůdově specifického zbarvení do konzumní zralosti, plody mají typickou chuť a optimální pevnost.

Slabý nálet imag **obaleče jablečného (*Cydia pomonella*)** v okrese České Budějovice (Hosín, 12.9.).

Slabý nálet **obaleče zahradního (*Archips podanus*)** byl zaznamenán v okrese Prachatice (Krtely, 13.9.)

Peckoviny

SLIVONĚ (RF 87-91 BBCH)

Slivoně jsou ve fázi sklizňové zralosti, až po fázi ukončení růstu letorostů, terminální pupen plně vyvinut, listy ještě úplně zelené.

Obaleč švestkový (*Cydia funebrana*) a **obaleč východní (*Cydia molesta*)** slabý nálet imag v okrese Tábor (k.ú.Broučková Lhota, 5.9.).

Slabý nálet imag **obaleče švestkového (*Cydia funebrana*)** ve feromonovém lapači byl zaznamenán v okrese Jihlava (Bedřichov u Jihlavy, 15.9.).

Za oblastní odbor zpracovali: Ing. Pavla Fialová a Lukáš Čech